

János vitéz

Második fejezet

*Forog az öreg Föld éjjekete úrben,
Egyik orcájával sötétbe merülten.
Másik fele fényben: vajon honnan kapja?
Hinti rá világát a Magyarok Napja.*

*Jut e nap fényéből mindegyik országnak,
Azért hívják mégis Magyarok Napjának,
Merthogy csak ott fénylik legszebben az égen,
Hol a magyar nép áll őségen ősrégen.*

*Ötet cirógatja, ötet dédelgeti,
Hinti sok finom D-vitamint neki;
Ettől olyan selymes a magyar arc bőre –
A Jóisten ránéz, s jobb a kedve tőle.*

*Hanem hogyha lehet, még jobb kedve lesz tán,
Ahogy végigtekint a hatalmas pusztán:
A Magyarok Napja, minden fények atyja
Forró csókjaival pont telibe kapja.*

*Hol a délibákkal tündérlik a határ,
Ott fészkel a vércse, ott bolyong a betyár.
Fönn a kéklő égen vándorútját járja
Jegenyék csúcsán a felhők karavánja.*

*Délidőben buzgón tilinkóz a pásztor,
Szívének nótáját elpróbálja százszor.
Százegyedjére már sikerül is félig.
Vadvizek tükrében kócsag szárnya fénylik.*

*Örül a Jóisten, kedvét leli benne,
Hogy a magyar pusztát tágnak teremtette.
Tágnak teremtette, dejszen helyigényes:
Ott legel a gulya, ott porzik a ménes.*

Ott tolong, kolompol a birkáknak nyája,
Két deli szép juhász ballag a nyomába'.
Különös látvány e két juhász szerfölött:
Huszárcsákó billeg a subájok fölött.

Egyikük idősebb, szép szál öregember,
Tereli a nyáját higgadt türelemmel.
Hanem az ifjabbik – oly ismerős nékem!
Láttuk már őkelmét ezen a vidéken.

Kukoricza Jancsi, ő az, nem más bizony!
De mire föl ez az ambivalens viszony?
Mért ily sajátosságos az egyenruhájuk?
A huszárcsákóhoz hogy passzol subájuk?

Nos, a derék gazda Jancsít rábeszélte,
Álljon be az ország dicső seregébe,
Ám hogy mégse egyék oly forrón a kását,
Eszesen terelte tervének folyását.

Minden befolyását, lám, latba vetette,
Hogy úgy zupáljon be Jancsi a seregbe,
Ne töltse napjait őrségben-haptákban,
Hanem kezdjen mindjárt rögvést a hadtápban –

Lennének ott neki érdekeltségei,
Pont ahogy az ember azt úgy elképzeli;
Hát fogadott fiát e bizalmas posztra,
Mint Toldi a bikát, odapasszírozta.

Így Jancsink számára a katonaelet
Nem dicső csatáké, hősi tetteké lett.
Azon buzgólkodik, min eddig is fáradt:
Terelgeti egyre a kincstári nyáját.

Ballag a roppant nyáj, panaszosan béget,
Botozgatják sűrűn a szolgálat végett
Egyik laktanyából másik laktanyába,
S nem oldódik Jancsi szívének magánya.

Sorsa továbbra is úgy folyik, mint rég folyt:
Ráborul a ménkű, vigasztalan égbolt,
Hogy minden lépéssel bánatát növesse,
Messze falujától, Iluskától messze.

Mert indulás előtt, az utolsó estén
Megállt ablakánál, Iluskát keresvén,
S kezét hátratéve, szemét tartva rajta,
Ilyetén szavakra nyílt Jancsi ajka:

„Szívemnek gyöngyháza, lelkem Iluskája,
E kép helyzetemet híven illusztrálja:
Ha látsz egércsapdát háztartási boltban,
Egy bús pillanatra emlékezz meg rólam.”

„Most hát, Jancsi lelkem, eredj, ha menned kell!
A Jóisten tesztel ezzel a helyzettel.
Ha látsz művirágot halboltkirakatban,
Bús életem képit pillantsd meg abban.”

Hiába nyílt ajka további panaszcra,
Mert ablakát ekkor egy zord kéz be... (csukta),
Majd a megtört szívű árvát mostohája
Gyorsan beterelte a pink lányszobába.

Így vett szegény Jancsi búcsút Iluskától,
Csak amúgy röptiben, mint levél az ágtól,
Búcsúzó szavuknak más tanúja nem volt,
Csupán fejük fölött a magenta mennybolt.

Van tehát Jancsinknak utjában két társa:
Egyik a búbánat, amely szívét rágja;
Másik a barátság, melyet szíve táplál:
Bajtársa, Bem apó, a vén vicekáplár.

Derék számadó tiszt, Lengyelhon szülötte,
Istápolja Jancsit, örködik fölötte.
Bízvást beavatja ezernyi fortélyba,
Mindegyik tanácsa értékes portéka.

A Kozmosz Könyvére ő tanítja társát,
Ő mutatja meg a csillagok járását;
Ő tartja számon, hogy egy-egy laktanyának
Húsos avagy zörgő csontú juhok járnak.

Istápolja Jancsit, támaszt nyújtva neki,
Amiként a nyáját, pont úgy terelgeti.
Mennek a végtelen pusztán, polák-venger:
Macskabajszú ifjonc, snájdig öregember.